

Sygn. akt I CSK 1101/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa S. L.

przeciwko D. L.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 7 kwietnia 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 12 500 zł
(dwanaście tysięcy pięćset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powoda S. L. od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 25 czerwca 2019 r., w sprawie przeciwko D. L., o zapłatę.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której żądał uchylenia zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go orzeczenia Sądu Okręgowego w C. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez

skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003r., II CK 324/03, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007r., III CSK 180/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2007r., I CSK 326/07, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005r., II PK 98/05, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 627/18, niepubl.).

W skardze kasacyjnej jako istotne zagadnienia prawne wskazano pytania: (1) jaki jest rozkład ciężaru dowodzenia w procesie prowadzonym w wyniku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty z weksla niezupełnego w chwili jego wręczenia, obejmujących zarzut niezgodności wypełnienia weksla z deklaracją wekslową czy powód ma obowiązek dowodzenia w jakimkolwiek zakresie, czy też w całości obowiązek wykazania niezgodności i jej zakresu spoczywa na pozwanym?; (2) na ile powołane przez powoda w pozwie fakty i dowody uzasadniające roszczenie ze stosunku podstawowego decydując treści takiego stosunku; czy opis części transakcji składającej się na stosunek prawny między stronami jest wystarczający do objęcia zakresem rozpoznania wszystkich elementów tego stosunku, czy też sąd jest ściśle związany wskazanymi w pozwie faktami i ocenia stosunek podstawowy wyłącznie przez pryzmat twierdzeń pozwu?; (3) czy oświadczenie złożone przez przyszłego wierzyciela wobec jego przyszłego dłużnika o zwolnieniu z długu może skutkować w stosunku między osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej zwolnieniem dłużnika z długu, w sytuacji gdy w chwili składania tego oświadczenia wartość tego długu nie jest znana i brak jest możliwości ustalenia elementów, od których zależna jest wartość zobowiązania?

Skarżący nie wykazał, że sformułowane przez niego zagadnienia prawne są istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś ich wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Należy podkreślić, że w skardze nie przeprowadzono analizy wskazującej na istotność zagadnień prawnych. Natomiast problematyka zależności między stosunkiem wekslowym a stosunkiem podstawowym została bardzo szczegółowo omówiona w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2019 r., V CSK 356/18, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r.,

I CSK 732/17, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2018 r., IV CSK 465/17, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2016 r., V CSK 519/15, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2015 r., I CSK 133/14, niepubl.).

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano także potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Skarżący powołał się na rozbieżności co do oceny prawnej ciężaru dowodzenia w procesie prowadzonym w wyniku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty z weksla niezupełnego w chwili jego wręczenia, obejmujących zarzut niezgodności wypełnienia weksla z deklaracją wekslową.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007 r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08). Wniosek skarżącego w tym zakresie został sformułowany wadliwie. W skardze nie powołano orzecznictwa wskazującego na istnienie takich rozbieżności; ponadto w istocie wniosek ten zmierza do dokonania odmiennej oceny dowodów, co jest niedopuszczalne przed Sądem Najwyższym.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano również oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku,

gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie SN z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl.). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (por. postanowienie SN z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, niepubl.). W analizowanej skardze kasacyjnej nie wykazano tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarżący ograniczył się do twierdzenia, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest niejasne. Taka ocena nie odpowiada kryteriom z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jedynie dodatkowo należy wskazać, że nie jest też trafna. Zaskarżone orzeczenie sądu poddaje się kontroli kasacyjnej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 9 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

a.s.

